Accountantsverslag 2023

Gemeente Gulpen-Wittem

XX juni 2024

CONCEPT

Aan de gemeenteraad van
Gemeente Gulpen-Wittem
Willem Vliegenstraat 12
6271 DA Gulpen

Heerlen, XX juni 2024

Betreft: accountantsverslag 2023

Geachte leden van de gemeenteraad,

U hebt ons opdracht gegeven de jaarrekening 2023 van de gemeente Gulpen-Wittem, welke onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders is opgesteld, te controleren. Onze belangrijkste bevindingen voortvloeiend uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden vindt u in het accountantsverslag bij deze brief.

Onderdelen en reikwijdte accountantsverslag

Dit verslag vat onze belangrijkste bevindingen vanuit onze accountantscontrole samen. Daarnaast gaan wij nader in op een aantal formele aspecten die samenhangen met onze controlewerkzaamheden. Onze bevindingen vloeien voort uit onze werkzaamheden als onderbouwing van ons oordeel. Deze werkzaamheden zijn gericht op het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening en zijn derhalve niet primair gericht op het onderkennen van alle aandachtspunten in de administratieve organisatie en interne beheersing, inclusief de procedures die zijn gericht op de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde informatiesystemen. Verder is onze controle niet specifiek gericht op het ontdekken van mogelijke onregelmatigheden, waaronder fraudes. Hadden wij een specifiek onderzoek ingesteld, dan waren ons mogelijk aanvullende zaken ter kennis gekomen die wij zouden hebben gerapporteerd.

Wij streven ernaar om belangrijke tekortkomingen of aandachtspunten niet op zichzelf maar altijd met een passende oplossingsrichting aan u te rapporteren. Uiteraard zijn wij bereid om u verder te begeleiden in het realiseren van oplossingen rondom belangrijke aanbevelingen of aandachtspunten.

Tot slot

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest. Graag bespreken wij dit verslag met u. Mocht u op enig moment nog nadere vragen hebben over de inhoud van dit verslag, neem dan gerust contact met ons op.

Met vriendelijke groet,
RSM Netherlands Accountants N.V.

drs. S.J.M. Prevoo RA

CONCEPT

Inhoud

1. Samenvatting **4**

Controleverklaring
Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde eisen - SiSa
Onafhankelijkheid
Goedkeurings- en rapporteringstoleranties
Evaluatie van ongecorrigeerde controleverschillen

2. Belangrijkste controlebevindingen **11**

Nadere toelichting van ongecorrigeerde controleverschillen
Niet naleving van wet- en regelgeving
Wet normering topinkomens (WNT)
Overige bevindingen
Werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van geïdentificeerde significante risico's

3. Analyse van de jaarrekening **19**

Ontwikkeling van balansverhoudingen
Resultaat boekjaar en financiële positie
Weerstandsvermogen
Financiële rechtmatigheid en rechtmatigheidsverantwoording

4. Overige elementen **24**

Frauderisicofactoren
Geautomatiseerde gegevensverwerking
Duurzaamheidsverslaggeving

Bijlage: Geplande en gerealiseerde urenbesteding

1. Samenvatting

Controleverklaring

De strekking van de controleverklaring is goedkeurend.

De strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening 2023 is goedkeurend. Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2023 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 vallen.

Als gevolg van de aanpassing van de Gemeentewet verstrekt de accountant vanaf begrotingsjaar 2023 geen rechtmatigheidsoordeel meer over de jaarrekening als geheel. De gemeente Gulpen-Wittem heeft een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening opgenomen waarin het college van burgemeester en wethouders verantwoording aflegt over de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties. De geconstateerde onrechtmatigheden hebben betrekking op begrotingsoverschrijdingen die in lijn met de afspraken over voorgaande jaren als acceptabel kwalificeren en op het niet (aantoonbaar) naleven van de van toepassing zijnde aanbestedingsregels. In onze controleverklaring verwijzen wij in een paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden naar de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichting.

CONCEPT

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten - SiSa

Waar de accountant vanaf begrotingsjaar 2023 enkel een getrouwheidsoordeel verstrekt over de jaarrekening als geheel, wordt verwacht dat de accountant ten aanzien van de verantwoorde specifieke uitkeringen een oordeel verstrekt over de rechtmatigheid. Omdat dit oordeel specifiek wordt verstrekt voor de verantwoording van de specifieke uitkeringen en dus geen oordeel vormt over de jaarrekening als geheel, is dit oordeel in een separate paragraaf van de controleverklaring opgenomen, geheten “Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten”.

De baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 met betrekking tot de specifieke uitkeringen zijn rechtmatig tot stand gekomen.

De verantwoording van de Single Information en Single Audit (SiSa) is wettelijk verplicht. Wij hebben op grond van artikel 5, vierde lid Bado voor de controle de volgende rapporteringstoleranties gehanteerd per specifieke uitkering:

- € 12.500 indien de lasten kleiner of gelijk zijn aan € 125.000;
- 10% indien de lasten groter is dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk zijn aan € 1.000.000;
- € 125.000 indien de lasten groter zijn dan € 1.000.000.

De baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen (SiSa) zijn rechtmatig tot stand gekomen.

Zoals hierboven beschreven, gelden voor de SiSa afwijkende rapporteringstoleranties dan voor andere onderdelen van de reguliere jaarrekening. De achterliggende reden hiervan is om vakdepartementen te voorzien van voldoende informatie teneinde de specifieke uitkering vast te stellen en de Algemene Rekenkamer van informatie te voorzien. In het kader van de totstandkoming en controle van de SiSa-verantwoordingsinformatie merken wij op dat, op basis van de door de Accountantsdienst Rijk uitgevoerde review, kritisch wordt gelet op de kwaliteit van de aangeleverde SiSa-verantwoordingsinformatie en de hierop door de accountant uitgevoerde controle.

Wij hebben in onze controle in overeenstemming met de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2023 specifieke werkzaamheden uitgevoerd om een oordeel te kunnen verstrekken over de SiSa-verantwoordingsinformatie die in een tabel bij de jaarrekening is opgenomen. De door ons uitgevoerde werkzaamheden bestaan uit het beoordelen van de interne beheersing en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden.

In de SiSa verantwoording is een tweetal verschillende indicatoren opgenomen, te weten:

- indicatoren welke van invloed zijn op de financiële vaststelling; en
- indicatoren zonder invloed op de financiële vaststelling.

Voor de indicatoren welke van invloed zijn op de financiële vaststelling geldt dat er een relatie is tussen de jaarrekening en de SiSa-verantwoordingsinformatie. Deze indicatoren zijn door ons getoetst op getrouwheid en rechtmatigheid, en waar nodig aangevuld met een controle op de deugdelijke totstandkoming. Voor indicatoren zonder invloed op de financiële vaststelling hebben wij enkel de deugdelijke totstandkoming vastgesteld en derhalve niet de rechtmatigheid.

Op grond van het Bado rapporteren wij in dit verslag over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in het kader van SiSa zijn verantwoord. Wij doen dit door middel van navolgende tabel welke als bijlage bij de SiSa-verantwoordingsinformatie moet worden meegezonden.

CONCEPT

Deze tabel moet ook worden opgenomen wanneer er geen fouten of onzekerheden zijn vastgesteld.

Tabel van fouten en onzekerheden SiSa-verantwoordingsinformatie

SiSa-regeling		Fout of onzekerheid	Financiële omvang van fout of onzekerheid	Toelichting
JenV A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
JenV A18B	Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C55	Aanpak energiearmoede	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
BZK C110	Compensatie schade hoog water Limburg	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
IenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
EZK F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.

SZW G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
SZW G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2023	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
VWS H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
	Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):		**Goedkeurend**	
	Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:		**Goedkeurend**	

Onafhankelijkheid

Er is geen bedreiging geconstateerd ten aanzien van de onafhankelijkheid van RSM jegens de gemeente Gulpen-Wittem.

Objectiviteit is naast vakbekwaamheid één van de pijlers van onze beroepsuitoefening. Onder meer door onze onafhankelijke positie geven wij invulling aan het fundamentele beginsel objectiviteit. Nederlands recht, waaronder de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) en de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereist daarom dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Binnen RSM Netherlands Accountants N.V. (hierna: RSM) kennen wij aantal waarborgen dat specifiek is opgezet om onze onafhankelijkheid te borgen. Periodiek wordt door ons de naleving van interne en externe onafhankelijkheidsvoorschriften en de daarbij behorende waarborgen beoordeeld. Daarnaast moeten onze professionals jaarlijks, alsmede per individuele opdracht, hun onafhankelijkheid schriftelijk bevestigen.

RSM is onafhankelijk van de gemeente Gulpen-Wittem en, voor zover bij ons bekend, heeft er zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid. Ons zijn geen relaties bekend tussen RSM en haar zuster- en/of dochterondernemingen en de member firms van RSM International en de gemeente Gulpen-Wittem, die naar ons professioneel oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Wij hebben de aard van de door ons uitgevoerde non-assurance dienstverlening geëvalueerd en geconcludeerd dat er geen sprake is van werkzaamheden die niet zijn toegestaan op basis van de van toepassing zijnde onafhankelijkheidsregels.

CONCEPT

Goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De goedkeurings-tolerantie is gebaseerd op de werkelijke lasten. De rapporterings-tolerantie is overeenkomstig het controleprotocol.

Een fout wordt als materieel beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, de (economische) beslissingen en/of acties die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen, zouden hebben beïnvloed. Onze werkzaamheden zijn erop gericht een redelijke mate van zekerheid te verschaffen dat fouten en onzekerheden die het door ons vastgestelde materialiteitsniveau te boven gaan of die kwalitatief materieel zijn, tijdens de accountantscontrole worden gesignaleerd. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) stelt de gemeenteraad de goedkeuringstolerantie (materialiteit) en rapporteringstolerantie vast die de accountant bij de jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

De door ons gehanteerde goedkeuringstolerantie is gebaseerd op de werkelijke lasten inclusief de toevoegingen aan de reserves en is berekend op grond van de bepalingen in het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekeningcontrole 2023 van de gemeente Gulpen-Wittem. Hier is tevens de rapporterings-tolerantie voorgeschreven.

De door ons gehanteerde toleranties, naar beneden afgerond op duizendtallen, zijn als volgt:

	Goedkeuringstolerantie		Rapporteringstolerantie
Fouten	1% van de totale lasten	€ 517.000	€ 10.000
Onzekerheden	3% van de totale lasten	€ 1.551.000	€ 10.000

Aanvullend wordt vermeld dat een geconstateerde afwijking die kwalitatief relevant is, terwijl deze de rapporteringstolerantie niet overstijgt, in voorkomende gevallen ook wordt gerapporteerd.

CONCEPT

Evaluatie van ongecorrigeerde controleverschillen

Onderstaand zijn de fouten en onzekerheden die de rapporteringstolerantie overschrijden schematisch weergegeven. Wij hebben diverse fouten en één onzekerheid, op basis van hun samenhang groter dan de rapporteringstolerantie, in de jaarrekening vastgesteld. De ongecorrigeerde controleverschillen zijn op de navolgende pagina's tekstueel nader toegelicht. De ongecorrigeerde controleverschillen overschrijden individueel en gezamenlijk de goedkeuringstolerantie niet en zijn derhalve niet van invloed op de strekking van de controleverklaring.

Uit hoofde van volledigheid en zorgvuldigheid vermelden wij dat onze controle met een hoge mate, maar geen absolute mate, van zekerheid is uitgevoerd, waardoor het mogelijk is dat tijdens onze controle niet alle fouten ontdekt worden.

Er is sprake van ongecorrigeerde controleverschillen. De controle-verschillen overschrijden de goedkeurings-tolerantie niet en hebben geen invloed op de strekking van de controle-verklaring.

Overzicht fouten en onzekerheden	
Fouten	
	€
Doorwerking fout voorgaand jaar inzake verantwoorde baten toeristenbelasting	-117.000
Correctie op huurlasten voorgaande jaren gecorrigeerd in 2023	-113.000
Afwijkingen in vooruit ontvangen en nog te ontvangen facturen	-30.000
Dubbele reservering in de overlopende passiva	75.000
Totaalbedrag fouten	**-185.000**
Onzekerheden	
	€
	-
Totaalbedrag onzekerheden	**-**

CONCEPT

2. Belangrijkste controlebevindingen

Nadere toelichting van ongecorrigeerde controleverschillen

Er bestaat een fout voor getrouwheid als gevolg van per saldo te hoog verantwoorde baten toeristenbelasting ter grootte van € 117.000.

Doorwerking fout voorgaand jaar inzake verantwoorde baten toeristenbelasting

In het kader van toerekening van baten aan de periode waar zij betrekking op hebben, heeft de gemeente Gulpen-Wittem in lijn met de gecontroleerde afrekening over 2022 van BsGW per 31 december 2022 een vordering toeristenbelasting inzake het vierde kwartaal van 2022 verantwoord voor een bedrag ter grootte van € 200.000. Op basis van de uitvoeringsrapportage eerste kwartaal 2023 blijkt dat de door de gemeente te ontvangen toeristenbelasting over het vierde kwartaal van 2022 € 317.000 bedraagt. Dit betekent dat de opbrengsten en vordering met betrekking tot de toeristenbelasting over het vierde kwartaal van 2022 € 117.000 te laag zijn verantwoord. Deze fout is voorgaand jaar geconstateerd en met u gecommuniceerd. Omdat de baten betrekking hebbende op het vierde kwartaal 2022 in 2023 zijn verantwoord, leidt deze fout uit voorgaand jaar automatisch tot een fout in 2023 ter grootte van € 117.000.

Er bestaat een fout voor getrouwheid als gevolg van te laag verantwoorde huurlasten ter grootte van € 113.000.

Correctie ten aanzien van huurlasten oude jaren

De gemeente Gulpen-Wittem heeft in het kader van de huur van een schoolgebouw in het verleden te hoge indexaties doorberekend gekregen. In 2023 heeft de gemeente hiervoor een creditnota ontvangen waarmee de in voorgaande jaren te hoog doorgevoerde indexaties zijn gecorrigeerd. Omdat deze correctie feitelijk betrekking heeft op voorgaande jaren, leidt dit ertoe dat de huurlasten – vanwege de correctie in 2023 – te laag zijn verantwoord. De in dit kader geconstateerde afwijking bedraagt € 113.000.

CONCEPT

Afwijkingen in vooruit ontvangen en nog te ontvangen facturen

Er bestaan afwijkingen als gevolg van te laag verantwoorde lasten voor vooruit ontvangen en nog te ontvangen facturen voor in totaal € 30.000.

De gemeente Gulpen-Wittem heeft in 2023 een inkoopfactuur ontvangen voor licentiekosten die betrekking heeft op de periode van november 2023 tot en met oktober 2024. Dit betekent dat een gedeelte van de kosten vermeld op deze inkoopfactuur betrekking hebben op 2024. De gemeente Gulpen-Wittem heeft echter de volledige inkoopfactuur verantwoord als vooruit betaalde kosten, waardoor het deel dat betrekking heeft op de maanden november en december 2023 niet in 2023 als lasten is verantwoord. De lasten over 2023 inzake de licentiekosten zijn daarmee te laag verantwoord. Vorenstaande afwijking bedraagt € 2.000, waarbij de totale fout rekening houdend met de vertaling naar de gehele populatie € 12.000 bedraagt.

Tegelijkertijd constateren op basis van onze werkzaamheden ten aanzien van in 2024 ontvangen inkoopfacturen dat de gemeente Gulpen-Wittem in 2024 een factuur heeft ontvangen voor schoonmaakwerkzaamheden die in 2023 zijn geleverd. De lasten zijn echter niet voor het juiste bedrag in 2023 verantwoord, waardoor een bedrag van € 3.000 ontbreekt in de lasten 2023. Rekening houdend met de vertaling naar de gehele populatie leidt dit tot de constatering dat de lasten over 2023 als gevolg van deze omstandigheid € 18.000 te laag zijn verantwoord.

Op basis van bovenstaande constateringen vragen wij aandacht voor de toerekening van lasten aan het juiste begrotingsjaar voor facturen die in de periode rondom jaareinde worden ontvangen.

Dubbele reservering in overlopende passiva

Er bestaat een fout voor getrouwheid als gevolg van een dubbele reservering in de overlopende passiva ter grootte van € 75.000.

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij een detailcontrole uitgevoerde op de overlopende passiva. Hierbij hebben wij vastgesteld dat een verplichting ter grootte van € 13.000 dubbel was gereserveerd, hetgeen betekent dat de verplichtingen te hoog zijn verantwoord. Omdat wij bij de uitvoering van deze controle gebruikmaken van steekproeven, dienen wij de geconstateerde afwijking te vertalen naar de gehele populatie, het zogeheten extrapoleren, leidend tot een totale fout ter grootte van € 88.000. De gemeente Gulpen-Wittem heeft de feitelijk geconstateerde afwijking in de definitieve versie van de jaarrekening gecorrigeerd, waardoor enkel de extrapolatie als ongecorrigeerde fout resteert voor een bedrag van € 75.000.

CONCEPT

Niet naleving van wet- en regelgeving: Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden

Er is sprake van niet naleving van de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden. Wij verzoeken de gemeente alsnog aan de wettelijke voorschriften te voldoen.

Ten aanzien van het niet naleven van wet- en regelgeving moeten wij melden dat de gemeente Gulpen-Wittem gedurende vier kwartalen in 2023 de kasgeldlimiet heeft overschreden. Hierbij merken wij op dat de gemeente in december 2023 een actie heeft ingezet waarbij de kasgeldleningen voor een groot deel zijn geconsolideerd naar langlopende leningen. Volgens de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden dienen decentrale overheden die drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijden de rapporten hiervan toe te zenden aan de toezichthouders met een liquiditeitsprognose en dienen deze een plan van aanpak op te stellen waarin wordt uiteengezet hoe de decentrale overheid ervoor gaat zorgen dat zij op korte termijn weer aan de kasgeldlimiet gaat voldoen. Wij hebben gedurende de uitvoering van onze controlewerkzaamheden vastgesteld dat de gemeente niet aan deze wettelijke verplichting heeft voldaan.

In het kader van de Nadere Voorschriften Non-Compliance with Laws and Regulations (NV NOCLAR) hebben wij de gemeente verzocht alsnog melding hiervan te maken bij de provinciale toezichthouder. Indien hier geen opvolging aan wordt gegeven, zijn wij op basis van NV NOCLAR als accountant verplicht om zelfstandig een melding van deze niet-naleving bij de provinciale toezichthouder te doen. Wij hebben overigens ambtelijk begrepen dat de benodigde melding alsnog gaat plaatsvinden door de gemeente.

Wet normering topinkomens (WNT)

Wij hebben geen tekortkomingen geconstateerd ten aanzien van de verantwoording in het kader van de WNT.

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de in de jaarrekening opgenomen WNT-verantwoording gecontroleerd. Wij melden dat wij geen tekortkomingen of afwijkingen in de WNT-verantwoording hebben geconstateerd.

Wij wijzen u voorts op het feit dat de verplichting geldt om de WNT-verantwoording openbaar toegankelijk op internet te publiceren voor een periode van tenminste zeven jaar, als onderdeel van de jaarrekening of desgewenst als apart document. De gegevens moeten vrij toegankelijk zijn en eenvoudig te vinden zijn. Wij geven uit dien hoofde in overweging om de WNT-verantwoordingen over de afgelopen jaren in een separate sectie op de website te presenteren.

CONCEPT

Overige bevindingen

Voldoen aan van toepassing zijnde aanbestedingsregels

Ten aanzien van het voldoen aan de aanbestedingsregels hebben wij in het kader van het niet (aantoonbaar) voldoen aan de aanbestedings-regels afwijkingen geconstateerd ter grootte van € 212.000.

Wij hebben ter controle van het voldoen aan de Europese en interne aanbestedingsregels op basis van een zogeheten spendanalyse diverse detailwaarnemingen uitgevoerd, waarbij is uitgegaan van de (vierjarige) gerealiseerde lasten per project per leverancier. Op basis van deze spendanalyse constateren wij diverse afwijkingen, voor in totaal € 212.000, als gevolg van het feit dat de gemeente Gulpen-Wittem in drie gevallen niet (aantoonbaar) voldoet aan de aanbestedingsregels.

Naast het feit dat in een aantal gevallen onterecht niet of volgens de verkeerde vorm is aanbesteed, constateren wij ten aanzien van het niet voldoen aan de interne aanbestedingsregels dat in een aantal gevallen dat de gemaakte keuze navolgbaar is, maar dat de procedurele elementen die volgens de van toepassing zijnde regels zijn voorgeschreven - waaronder de toepassing van een hardheidsclausule door het college van burgemeester en wethouders - niet zijn nageleefd. Tevens constateren wij dat het transparant en efficiënt ontsluiten van aanbestedingsdocumentatie aandacht blijft vragen.

De gemeente Gulpen-Wittem heeft bovengenoemde afwijkingen getrouw toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording. Dientengevolge leiden deze afwijkingen niet tot een aanpassing van ons oordeel. In de controleverklaring hebben wij volledigheidshalve een paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden opgenomen waarin wij verwijzen naar de in de rechtmatigheidsverantwoording toegelichte onrechtmatigheden.

Aanbestedingen: doorlopende ICT kosten

Wij adviseren om in het geval waar de lasten voor een applicatie jaarlijks beperkt zijn voor de opdrachtsom rekening te houden met de verwachte gebruiksduur.

Als onderdeel van onze controlewerkzaamheden ten aanzien van aanbestedingen hebben wij vastgesteld dat voor diverse applicaties jaarlijkse licentiekosten in rekening worden gebracht en uitbreidingen op deze applicaties plaatsvinden die jaarlijks enkelvoudig onderhands mogen worden aanbesteed, maar die over meerdere jaren zouden leiden tot een meervoudige onderhandse aanbesteding. Omdat de licentie jaarlijks opzegbaar is wordt enkelvoudig onderhands aanbesteed. In het geval dat de verwachting bestaat dat licenties stilzwijgend worden verlengd, adviseren wij om de aanbesteding vorm te geven op basis van het verwachte (al dan niet meerjarige) gebruik.

Voor applicaties die reeds meerdere jaren in gebruik zijn, adviseren wij een plan van aanpak op te stellen op welke termijn een nieuwe aanbesteding wordt gestart. Tevens adviseren wij de duur waarvoor de opdracht wordt aanbesteed af te stemmen op de verwachte gebruiksduur.

CONCEPT

Wij geven in overweging om de dotatie aan de voorzieningen groot onderhoud de komende jaren te verhogen om het egaliseren van lasten groot onderhoud mogelijk te blijven maken.

Onderhoudsvoorzieningen

De gemeente Gulpen-Wittem heeft een aantal voorzieningen ingesteld ter egalisatie van lasten van groot onderhoud. Een dergelijke voorziening wordt ingesteld met als doel om kosten van groot onderhoud te egaliseren. Immers, waar het gebruik verspreid over de verschillende jaren plaatsvindt, wordt groot onderhoud gekenmerkt door relatief omvangrijke uitgaven die niet gelijkmatig plaatsvinden. Wij stellen vast dat op basis van het onderhoudsplan en uitgaande van de huidige hoogte van de dotatie aan de voorzieningen, de voorziening groot onderhoud wegen, de voorziening onderhoud gemeentelijke accommodaties en de onderhoudsvoorziening NV VTC in de nabije jaren volledig worden aangewend. Vorenstaande leidt ertoe dat het toekomstige groot onderhoud ten laste van het resultaat dient te worden gebracht, waardoor resultaatfluctuaties ontstaan. Wij geven in overweging om de dotatie aan de onderhoudsvoorzieningen de komende jaren te verhogen om zodoende het egaliseren van lasten inzake groot onderhoud mogelijk te blijven maken.

Wij bevelen aan om geen bijdragen voor verenigingen uit te betalen aan een bankrekening van een natuurlijk persoon.

Uitbetaling voor een vereniging aan privé bankrekeningnummer

De gemeente Gulpen-Wittem ondersteunt verenigingen door middel van een financiële bijdrage. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Gulpen-Wittem in 2023 een financiële bijdrage ten behoeve van een vereniging heeft overgemaakt naar een bankrekeningnummer van een natuurlijk persoon verbonden aan de vereniging. De hieraan onderliggende reden is naar wij begrijpen dat deze persoon de betreffende te declareren kosten voor de vereniging heeft voorgeschoten en direct bij de gemeente heeft gedeclareerd. Vooropgesteld dat wij begrip hebben voor de pragmatische aanpak, bevelen wij mede in het kader van het voorkomen van misbruik van gemeentelijke bijdragen, om financiële bijdragen bedoeld voor rechtspersonen niet aan een bankrekening van een natuurlijk persoon uit te betalen.

Wij adviseren om de inhuur verantwoord op taakveld Overhead minimaal jaarlijks te beoordelen en waar benodigd te herverdelen naar het juiste taakveld.

Inhuur op taakveld Overhead

Wij hebben geconstateerd dat de gemeente ingehuurd personeel in diverse gevallen op taakveld Overhead verantwoord. Bij de beoordeling van deze kostentoerekening in huidig jaar hebben wij geconstateerd dat personeel dat is ingehuurd voor projecten voor onder meer Verguningen, Toezicht en Handhaving en Openbare Ruimte aan hat taakveld Overhead is toegewezen. In overeenstemming met de Notitie Overhead dienen personele kosten die verband houden met directe activiteiten aan de betreffende taakvelden te worden toegerekend. Deze lasten behoren daarmee niet toe aan het taakveld Overhead. Wij vragen derhalve aandacht voor de wijze waarop de verdeling van personele kosten inzake inhuur aan de diverse taakvelden plaatsvindt en adviseren om minimaal jaarlijks – bij het opmaken van de jaarrekening – een juiste verdeling naar de taakvelden toe te passen.

Volledigheidshalve vermelden wij de begroting op dezelfde wijze is ingericht als de huidige verantwoordingswijze, waardoor het budgetrecht van de gemeenteraad niet tekort wordt gedaan.

CONCEPT

Werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van geïdentificeerde significante risico's

Als onderdeel van de planning van de jaarrekeningcontrole hebben wij een risicoanalyse uitgevoerd, waarbij wij significante jaarrekeningrisico's hebben geïdentificeerd. Significante jaarrekeningrisico's betreffen door ons geïdentificeerde risico's waar tijdens de jaarrekeningcontrole bijzondere aandacht aan wordt geschonken. In onderstaande overzichten rapporteren wij over de werkzaamheden die wij ten aanzien van deze significante risico's hebben verricht, alsmede de hieruit voortvloeiende bevindingen.

Doorbreking van de interne beheersing door de leiding van de organisatie

Geïdentificeerde significante risico

Het management bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen. Dit betreft een vanuit de regelgeving verplicht gesteld frauderisico.

Dit risico kan zich openbaren door middel van het beïnvloeden van de jaarverantwoording via memoriaalboekingen c.q. correctieboekingen, het onrechtmatig beïnvloeden van schattingsposten en door middel van het onttrekken van activa aan de organisatie.

Werkzaamheden

Wij hebben inzicht verkregen in de gehanteerde dagboeken, alsmede de aard van de journaliseringen die op deze dagboeken plaatsvinden, de wijze waarop schattingsposten tot stand komen en daarbij gebruik wordt gemaakt van de deskundigheid van ter zake deskundige derden en hebben inzicht verkregen in de rechteninrichting in het betalingsproces.

Als onderdeel van onze werkzaamheden hebben wij de in het begrotingsjaar doorgevoerde memoriaalboekingen onderzocht, hebben wij de (veronderstellingen onderliggend aan de) schattingsposten gecontroleerd aan de hand van onderliggende documentatie en hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd ten aanzien van uitgaande betalingen.

Bevindingen

Op basis van de hiernaast beschreven uitgevoerde controlewerkzaamheden hebben wij geen openbaring van het risico op doorbreking van de interne beheersing door de leiding van de organisatie geconstateerd.

CONCEPT

Aanbestedingsrechtmatigheid

Geïdentificeerde significant risico

Indien een aanbesteding niet conform de juiste aanbestedingsvorm plaatsvindt, is dit achteraf zelden nog te repareren. Het risico bestaat dat inkopen onterecht niet of niet volgens de juiste vorm worden aanbesteed.

Werkzaamheden

Inzicht verkrijgen in het proces dat de organisatie heeft ingericht om te waarborgen dat de organisatie aangaande haar bestedingen voldoet aan de van toepassing zijnde aanbestedingsregels.

Zelfstandig een zogeheten spendanalyse uitvoeren in combinatie met deelwaarnemingen om vast te stellen dat inkopen die de van toepassing zijnde drempelwaarde overschrijden volgens de juiste procedure zijn aanbesteed.

Bevindingen

Wij hebben door middel van interviews en het uitvoeren van een lijncontrole inzicht verkregen in het door de gemeente Gulpen-Wittem gehanteerde aanbestedingsproces.

Vervolgens hebben wij door middel van gegevensgerichte controlewerkzaamheden de inkopen getoetst uitgaande van de van toepassing zijnde aanbestedingsregels. Wij hebben afwijkingen geconstateerd voor een totaalbedrag van € 212.000. De bevindingen zijn uitvoeriger beschreven in bovenstaande sectie “Overige bevindingen”.

CONCEPT

Getrouwe en rechtmatige verantwoording van lasten in het Sociaal Domein

Geïdentificeerde significant risico

De decentralisaties binnen het Sociaal Domein (Participatiewet, WMO en Jeugdwet) hebben er in 2015 toe geleid dat gemeenten extra taken kregen toegewezen waar zij niet (optimaal) op waren voorbereid. Het Sociaal Domein is voor gemeenten heden ten dage geen onbekend terrein meer. Echter, wij onderkennen nog steeds een verhoogd jaarrekeningrisico ten aanzien van de lasten in het Sociaal Domein, veroorzaakt door onder meer het feit dat prestatielevering moeilijker dan bij reguliere inkopen kan worden vastgesteld en het feit dat de gemeente van een groot aantal partijen afhankelijk is voor haar (financiële) verantwoording. Het risico concentreert zich op dienstverlening ten aanzien van WMO en Jeugdzorg (bijvoorbeeld hulp bij het huishouden en begeleiding).

Werkzaamheden

Inzicht verkrijgen in de opzet en het bestaan van het beschikkingsproces zoals dit bij de gemeente is ingericht, alsook van het proces waarop de gemeente de prestatielevering door zorgleveranciers vaststelt.

Aansluiting van de verantwoorde lasten met de productieverantwoordingen van zorgleveranciers (voorzien van controleverklaringen), uitvoeren van een gegevensgerichte toets op de verstrekte beschikkingen in relatie tot recht, hoogte en duur van de zorglevering, het verkrijgen van controledocumentatie ter vaststelling van de prestatielevering, vaststellen of aanvullende werkzaamheden inzake persoonsgebonden budgetten hebben plaatsgevonden.

Bevindingen

Wij hebben door middel van interviews en het uitvoeren van lijncontroles inzicht verkregen in het door de gemeente gehanteerde beschikkingsproces en proces inzake toets op prestatielevering.

Wij hebben de verantwoorde lasten aangesloten met de onderliggende specificaties en overige brondocumentatie afkomstig van derden, waaronder de opgaaf van de SVB. Tevens hebben wij op basis van een steekproef ten aanzien van de elementen recht, hoogte, duur een aansluiting gezocht tussen de beschikte zorg en de benodigde zorg volgens de met cliënten gevoerde gesprekken.

Voor wat betreft prestatielevering hebben wij aansluiting gezocht bij uitvraag inzake zorglevering die heeft plaatsgevonden voor individuele dossiers en de productieverantwoordingen van zorgleveranciers die voorzien zijn van een controleverklaring.

Wij constateren geen materieel restrisico ten aanzien van de verantwoorde lasten Sociaal Domein.

CONCEPT

3. Analyse van de jaarrekening

Ontwikkeling van balansverhoudingen

Waar de staat van baten en lasten de financiële impact van de activiteiten in het boekjaar weergeeft, zowel begroot als gerealiseerd, geeft de ontwikkeling van balansverhoudingen inzicht in de vermogenspositie van de gemeente Gulpen-Wittem en de wijze waarop de activa van uw organisatie zijn gefinancierd. Wij behandelen in de navolgende alinea's de belangrijkste balansmutaties in 2023.

De materiële vaste activa stijgen hoofdzakelijk als gevolg van investeringen in het transportriool Eys-Overeys en investeringen in het kader van het integraal huisvestingsplan.

Ten aanzien van de schuldpositie is een afname van de kortlopende leningen zichtbaar. Deze wordt echter meer dan gecompenseerd door de stijging in het saldo langlopende leningen. In combinatie met de afname in het saldo liquide middelen en het beperkte solvabiliteitspercentage betekent dit dat gemeente afhankelijker is geworden van externe financiering.

De stijging in overlopende passiva is het gevolg van een groter saldo aan vooruit ontvangen bedragen inzake de specifieke uitkeringen. Vorenstaande ontwikkeling ligt in lijn met de daling in de kortlopende vorderingen, hoofdzakelijk als gevolg van een daling in te ontvangen bedragen inzake specifieke uitkeringen.

CONCEPT

Resultaat boekjaar en financiële positie

Het resultaat boekjaar gecorrigeerd voor toevoegingen en onttrekkingen aan reserves bedraagt € 776.000 positief.

Het eigen vermogen van de gemeente Gulpen-Wittem is, reeds rekening houdend met het resultaat boekjaar ad € 3.119.000 positief, toegenomen tot € 11.319.000. In het kader van de transparantie van de opbouw van het resultaat vinden wij het van belang om het resultaat exclusief mutaties in reserves, en daarmee de feitelijke mutatie van het vermogen in 2023 van de gemeente Gulpen-Wittem te presenteren. Gedurende het jaar heeft netto een onttrekking ad € 2.343.000 aan reserves plaatsgevonden ten laste van het resultaat. Rekening houdend met deze mutatie, bedraagt het resultaat boekjaar € 776.000 positief.

Het verloop van het vermogen is als volgt weer te geven:

Ontwikkeling financiële positie				
	Algemene reserve	**Bestemmingsreserves**	**Resultaat boekjaar**	**Totaal vermogen**
	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000
Saldo per 1 januari 2023	3.787	3.226	3.530	10.543
Resultaatbestemming 2022	1.995	1.535	-3.530	0
Toevoegingen aan reserves	872	549	0	1.421
Onttrekkingen aan reserves	-1.010	-2.754	0	-3.764
Resultaat 2023	0	0	3.119	3.119
Saldo per 31 december 2023	**5.644**	**2.556**	**3.119**	**11.319**

De solvabiliteitsratio, uitgedrukt als het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal, bedraagt per 31 december 2023 16,5% (31 december 2022: 16,1%).

CONCEPT

Weerstandsvermogen

De financiële positie van de gemeente Gulpen-Wittem wordt mede tot uitdrukking gebracht in het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen laat zien in hoeverre de gemeente in staat is financiële tegenvallers op te vangen en toont daarmee de financiële weerbaarheid van de organisatie. In deze paragraaf staat de analyse van het weerstandsvermogen zoals opgenomen in de programmarekening centraal.

In overeenstemming met het BBV heeft uw organisatie een inschatting gemaakt van de vereiste weerstandscapaciteit. In de navolgende tabel hebben wij een samenvatting opgenomen van het weerstandsvermogen van de gemeente Gulpen-Wittem.

De weerstandsfactor daalt vanwege een relatief sterkere stijging in de geïdentificeerde risico's dan in het beschikbare weerstandsvermogen.

Weerstandsvermogen		
	2023	**2022**
	€ x 1.000	€ x 1.000
Beschikbare weerstandscapaciteit (A)	7.421	5.982
Benodigde weerstandscapaciteit o.b.v. geïdentificeerde risico's (B)	2.126	1.385
Weerstandsvermogen (A -/- B)	**5.295**	**4.597**
Weerstandsfactor	**3,49**	**4,32**

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit op basis van de ingeschatte risico's; deze wordt uitgedrukt in de weerstandsfactor. De hieruit voortvloeiende weerstandsfactor, uitgaande van de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit van de gemeente Gulpen-Wittem bedraagt 3,49 (2022: 4,32). De weerstandsfactor daalt omdat de geïdentificeerde risico's relatief sterker stijgen dan de beschikbare weerstandscapaciteit.

Aandacht voor de financiële positie van de gemeente

Het lage solvabiliteitspercentage en de hoge netto schuldquote duiden op een hoge schuldbelasting van het gemeentelijk bezit. In combinatie met een dalende weerstandsfactor vragen wij verhoogd aandacht voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Wij wijzen in dit kader tevens op het feit dat het positieve resultaat over 2023, exclusief mutaties in reserves, vrijwel gelijk is aan het resultaat dat wordt behaald inzake de Regeling opvang ontheemden Oekraïne. Wij benadrukken uit dien hoofde het belang van een meerjarig sluitende realisatie, waarbij de huidige belastingcapaciteit relatief weinig ruimte biedt tot financiële bijsturingsmogelijkheden.

CONCEPT

Financiële rechtmatigheid

Financiële rechtmatigheid en rechtmatigheidscriteria

In het kader van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording zijn wijzigingen aangebracht in de Gemeentewet. Met de wijziging van de Gemeentewet is beoogd dat het college van burgemeester en wethouders in de jaarrekening zelf verantwoording aflegt over financiële rechtmatigheid en dat het getrouwheidsoordeel van de accountant zich ook uitstrekt over deze rechtmatigheidsverantwoording. De accountant geeft hierdoor geen oordeel meer over de rechtmatigheid van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties in de jaarrekening.

Het begrip financiële rechtmatigheid is concreet gemaakt met behulp van negen criteria. In de jaarrekening legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over alle negen criteria van rechtmatigheid. De eerste zes criteria, die betrekking hebben op getrouwheid en óók onderdeel zijn van rechtmatigheid, komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. De drie specifieke rechtmatigheidscriteria, te weten het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium komen tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording.

De rechtmatigheids-verantwoording bevat de verantwoording van het college van burgemeester en wethouders met betrekking tot het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium.

Het getrouwheids-oordeel van de accountant omvat de jaarrekening inclusief de rechtmatigheids-verantwoording.

Criterium	Afgedekt door
Calculatiecriterium	Balans en overzicht van baten en lasten
Valuteringscriterium	
Adresseringscriterium	
Volledigheidscriterium	
Aanvaardbaarheidscriterium	
Leveringscriterium	
Begrotingscriterium	Rechtmatigheidsverantwoording
Voorwaardencriterium	
Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium	

Begrotingscriterium
Begrotingsonrechtmatigheden (beleidsmatig en/of financieel) moeten geautoriseerd worden door het college van burgemeester en wethouders. Hiermee wordt toestemming gevraagd voor het te realiseren beleid en voor de besteding van het benodigde bedrag. Begrotingswijzigingen moeten volgens de Gemeentewet tijdens het jaar zelf nog door de gemeenteraad worden vastgesteld. Indien een wijziging niet meer in het jaar zelf is vastgesteld zijn bestedingen afwijkend van het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Uitgangspunt is dus dat iedere afwijking van de begroting onrechtmatig is. De financiële beheershandeling die deze afwijking van de begroting veroorzaakt, kan namelijk in strijd zijn met het budgetrecht van de gemeenteraad. Het bepalen welke begrotingsonrechtmatigheden acceptabel zijn, is voorbehouden aan de gemeenteraad.

Voorwaardencriterium
Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen c.q. voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

CONCEPT

Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium
Het is aan de gemeente om effectieve maatregelen te nemen om misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) te voorkomen. De gemeente beziet in eerste plaats welke eisen de wet- en regelgeving stelt ten aanzien van misbruik en oneigenlijk gebruik, wat daarin is geregeld omtrent de handhaving en hoe zich dat heeft vertaald naar de opzet van de interne organisatie. Om dit te bewerkstellingen is een mix van maatregelen nodig, dat zich uit in het M&O-beleid.

Rechtmatigheidsverantwoording

De gemeente Gulpen-Wittem heeft in haar jaarrekening 2023 een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen via welke het college van burgemeester en wethouders verantwoording afdraagt over de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening. Omdat de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel vormt van de jaarrekening, betrekt de accountant de getrouwheid van hetgeen het college van burgemeester en wethouders in de rechtmatigheidsverantwoording beweert in zijn oordeel dat tot uitdrukking komt in de controleverklaring. Voor ons oordeel wordt verwezen naar hoofdstuk 1 van dit verslag.

CONCEPT

4. Overige elementen

Frauderisicofactoren

Uit hoofde van de jaarrekeningcontrole hebben wij geen indicaties van fraude en/of ongeregeldheden.

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het management van de gemeente Gulpen-Wittem. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het onderhouden van een zodanige interne beheersing om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder dat deze afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten. Onze controle is opgezet om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, maar richt zich niet specifiek op het ontdekken van fraude.

Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing zijn betrokken. Noch heeft het management materiële onregelmatigheden geconstateerd als gevolg van doen of nalaten door anderen binnen de organisatie.

Tevens hebben wij werkzaamheden uitgevoerd die gericht waren op het risico van het ‘omzeilen’ van de interne beheersingsmaatregelen door de leiding van de organisatie. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op:

- de memoriaalboekingen die in uw administratie zijn gemaakt; hiervan hebben wij onderzocht of deze aanvaardbaar zijn;
- de schattingen; deze hebben wij getoetst op tendenties;
- significante ongebruikelijke transacties; wij hebben onderzocht of er indicatie bestaat voor ongebruikelijke transacties en hebben indien aanwezig deze transacties onderzocht met behulp van data-analyse en onderliggende documentatie.

Hoewel wij een professioneel kritische houding hebben ten opzichte van risico’s van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2023 zijn geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude gebleken.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Wij zijn op grond van artikel 2:393 lid 4 BW verplicht melding te maken van onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking. Bij het uitvoeren van de controle zijn in dit opzicht geen acute bevindingen naar voren gekomen die aan u moeten worden gemeld.

Wel vragen wij aandacht voor de regievoering en monitoring ten aanzien van uitbestede IT-activiteiten.

CONCEPT

Duurzaamheidsverslaggeving

Hoewel vooralsnog geen verplichting geldt, geven wij in overweging om vrijwillig te rapporteren over ESG-risico's en ESG-prestaties.

Europese wetgeving in de vorm van de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) en de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) verplicht bedrijven direct, dan wel via ketenwerking te rapporteren over duurzaamheid. De veelgebruikte termen Environmental, Social en Governance (afgekort in ESG) worden hiervoor gebruikt. Voor de CSRD zullen grote bedrijven vanaf boekjaar 2025 zelfstandig moeten gaan rapporteren over hun ESG-prestaties. De verschuivende maatschappelijke norm vereist van alle bedrijven om ook inzicht in hun ESG-prestaties te geven aan hun stakeholders. Via de hiervoor genoemde ketenwerking zal dit "afgedwongen" worden door de CSRD-wetgeving.

De verplichting vereist bedrijven inzicht te geven in de ESG-risico's die ze lopen, de beleidsreacties die hierop volgen, het meten en rapporteren van ESG-prestaties via generieke en sectorspecifieke KPI's en het delen van targets waar ze naartoe werken. De rapportage zal onderdeel worden van het bestuursverslag en daarmee van de jaarverslaggeving.

Hoewel openbaar bestuur (vooralsnog) geen verplichting heeft tot het rapporteren in overeenstemming met CSRD, geven wij in overweging om vanuit de voorbeeldfunctie van publieke organisaties vrijwillig te rapporteren over risico's en prestaties op de gebieden Environmental, Social en Governance (ESG).

CONCEPT

Bijlage: Geplande en gerealiseerde urenbesteding

Voorafgaand aan de start van de controleopdracht maken wij op basis van de reikwijdte en diepgang van de controle-opdracht, in combinatie met onze kennis van de markt waarin uw organisatie opereert, alsmede kennis van de huishouding van uw organisatie, een inschatting van de urenbesteding. In onderstaand overzicht geven wij de geplande en de (verwachte) gerealiseerde urenbesteding weer.

Overzicht geplande en gerealiseerde urenbesteding			
Functieniveau	**Geplande uren**	**Gerealiseerde uren ***	**Verschil**
Externe accountant	31	40	9
Supervisor/Manager	85	102	17
Assistent accountants	267	390	123
Totaal	**383**	**532**	**149**

* *De gerealiseerde uren omvat de urenbesteding per heden, inclusief de verwachte uren voor dossierafwikkeling.*

CONCEPT

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
ASSURANCE | TAX | CONSULTING

RSM Netherlands Accountants N.V.
Bekkerweg 10
Postbus 6005
6401 SB Heerlen
T 045 405 5555
rsmnl.com

RSM Netherlands Accountants N.V. is een onafhankelijk lid van het RSM netwerk en handelt onder de naam RSM. RSM is de handelsnaam van elk bij het RSM netwerk aangesloten kantoor. Het RSM netwerk is een samenwerkingsverband van onafhankelijke accountants- en advieskantoren, die ieder voor eigen verantwoordelijkheid werken. Het RSM netwerk bestaat in geen enkel rechtsgebied als afzonderlijke rechtspersoon. Op alle opdrachten zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, die op verzoek kosteloos worden toegezonden. RSM Netherlands Accountants N.V. is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder 34255759.

© RSM International Association, 2024